

هو الله العلي الأعلى

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين إله خير ناصر ومعين الحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد وعلي وآلهما الطيبين الطاهرين ولعنة الله على أعدائهم أجمعين أبد الآبدين

سؤال: فقرات شهادت در اذان و اقامه آیا محدود به توحید و رسالت بوده؟ آیا شهادت به ولایت جزء اذان و اقامه است؟ آیا منحصر به ذکر حضرت مولا علی علیه السلام است؟ یا دیگر حضرات علیهم السلام را هم شامل می شود؟ لطفاً نمونه ای از لفظ شهادت به ولایت را بیان فرمایید.

جواب: این فقرات در محدوده شهادت بر ارکان سه گانه عقیده اهل حق (توحید و رسالت و ولایت) است، و منحصر به شهادت بر وحدانیت و رسالت نبوده؛ چه اینکه این دو عنوان بخشی از عقیده اصلی مذهب حق بوده؛ و در واقع آن مقداری است که در هر شرایطی باید ابراز شود. و اما شهادت به ولایت: اشتهار این شهادت به نام مبارک حضرت امیر المومنین علیه السلام، به جهت منبع ولایت بودن و شاخصیت ایشان است، ولی مانعیت از شهادت به ولایت سایر حضرات معصومین علیهم السلام ندارد، زیرا ولایت ایشان استمرار ولایت آن حضرت است، خصوصاً حضرت صاحب الامر (عجل الله تعالی فرجه الشریف)، که وجه الله حاضر در این زمان و وجهه همه خلائق در این دوران می باشد، و اتصال همه اکوان به حضرت حق (تعالی شأنه)، از ایشان است،^۱ و اکتفای عامه مؤمنین به ذکر حضرت مولا علیه السلام، و ذکر سایر حضرات علیهم السلام (به نحو اجمال) در شهادت به ولایت، از روی اختصار بوده، و در موارد دیگر از احکام واجبه^۲ و مستحبه^۳ که عنوان اختصار یا تقيه نبوده، این شهادت، به تفصیل و با تصریح به اسامی شریفه تمامی حضرات علیهم السلام، وارد شده است. لذا اهل معرفت و یقین به برکت هدایت ایشان، جمع بین تفصیل و اختصار نموده، با ذکر حضرت مولا علیه السلام خصوصاً؛ و سایر حضرات معصومین علیهم السلام به نحو اجمال؛ و با تصریح به نام حضرت صاحب الزمان (ارواحنا فداه)، شهادت به ولایت می دهند، که با التزام بدان به شهادت کامله موفق می گردند. شایان ذکر اینکه: چون در ادعیه و زیاراتی که خطاب به حضرتش از ناحیه مقدسه وارد شده، و به شیعیان هم توصیه خواندن آن گردیده، تصریح به نام مبارک آن حضرت یعنی: محمد، فرموده اند، لذا حکم حرمت بردن نام حضرتش، مربوط به زمانی خاص از عصر غیبت صغری بوده، و در غیر آن جایز بلکه مستحب است.^۴ لذا در شهادت به ولایت خوب است که اینطور بگوییم: * أَشْهَدُ أَنَّ عَلِيًّا وَوَلِيَّ اللَّهِ * أَشْهَدُ أَنَّ عَلِيًّا وَوَلَدَهُ الْمَعْصُومِينَ حُجَّجَ اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدَ بْنَ الْحَسَنِ هُوَ الْقَائِمُ بِأَمْرِ اللَّهِ *

[شماره ثبت (۵۹۸) منبع: رساله صلاة جامعة]

(۱) در دعای صادره از ناحیه مقدسه، (معروف به ندبه) آمده است: أين السبب المتصل بين الأرض والسماء. مفاتيح الجنان ص ۵۳۴ / بحار الأنوار ج ۹۹ ص ۱۰۷

(۲) به مباحث: کیفیت اقرار، و شهادت به ولایت و سایر عقائد حقه، در باب ایمان و آداب هدایت، و نیز مباحث ثبوت ایمان، در ابواب مختلفه فقهیه، از طهارة و صلاة و خمس و زکاة و حج و قضاء و شهادت و غیر آن، در کتب حدیث و فقه مراجعه شود.

(۳) مباحث احکام دفن و مبحث تشهد، از ابواب صلاة، و ابواب اعمال مستحبه مطلقه، و در ایام وامکنه خاصه، و زیارات حضرات مقدسه، در کتب حدیث و فقه.

(۴) مفاتيح الجنان ص ۵۲۵ / بحار الأنوار - ج ۳۶ ص ۱۹۴ و ج ۵۲ ص ۱۷۲ و ۱۴ و ج ۹۴ ص ۲۸ و ج ۹۹ ص ۱۰۷